

Izhaja vsako drugo soboto.
Naročnina:
5 Din četrletno, 10 Din pol-
letno.

DELO

Uredništvo: Ljubljana,
Šelenburgova ulica 7/II. —
Upravništvo: Ljublja-
na, Prešernova ulica 54.

Štev. 1

V Ljubljani, dne 19. januarja 1933

Leto VI.

Iz leta v leto

Od rojstva do smrti je samo en korak. Te besede so globoko resnične. Vse je hitro minljivo. Zato je v razvadi, da se prehod iz leta v novo leto vrši po zahtevi človekove duše hrupno, na videz vsaj veselo in v dobrem razpoloženju. Doživetje vsakega novega leta je milostni dar usode — zato naj se duša ob doživetju tega dogodka navruška. Bog ve, če bomo drugo novo leto še dočakali! Vsakega novega leta se hočemo veseliti — že samo zato, ker smo ga doživeli živi in zdravi. V hitro pozabljenje padajo leta, novo leto je ozaljšano z zlato zarjo najlepših upanj. Kajti človek tako rad samega sebe z upanji tolaži — in mu je upanje tudi največje bogastvo duševnega življenja in najjačje orožje v borbi skozi trdote dneva, skozi temne noči proti jasnejšim dnevom.

Ko človek gleda, kako padajo vsak trenutek na desni in kako umirajo na levi, mu je v tistem ponosu, da je baš njemu usojeno več dni življenja, celo dnevno trpljenje lažje — in visoka starost je vsakemu v čast in zadoščenje, pa magari, da je bilo treba vse življenje na vroči cesti kamenje tolči.

Toda kljub vsem tem dobrim razpoloženjem in veselim, tu po tam celo brezskrbno razigranim upanjem, je običaj, da ob novem letu tudi resno pogledamo nazaj in z resnimi očmi pogledamo v daljave novega leta. Ob novem letu je potreben obračun in — novi načrti. V težki borbi življenja so te stvari zelo potrebne za posameznika, še veliko bolj so pa potrebne za skupnost, za organizirano celoto naroda in za posamezne, važnejše dele naroda. Zlasti delavstvo ima pravico in dolžnost, da pogleda nazaj in pove za naprej. Delavec ima poleg kmeta najtežje življenje, zato je on dvojno, trojno upravičen, da na glas govori, upravičen je, da zahteva, da se njegov glas čuje.

Naravnost mora delavstvo povedati, da z bilanco za pretečeno leto ne more biti in ni zadovoljno, niti absolutno in tudi ne relativno. Ne more občutiti one prijetno gorke zvesti, da je bilo delavstvo v pretečenem letu deležno one zaščite, katero po važnosti svojega položaja, po svoji politični udanosti državi, po svojem številu in pa z ozirom na krizo časa zasluži in katera bi ob zadostnem razumevanju za socialno-politične probleme mogla biti izvedljiva. — Žal dobiva delavstvo na svoje izraze kritičnega nezadovoljstva vedno le stereotipne, kakor na gramofon navite odgovore: država je agrarna, zato narod za socialne probleme nima razumevanja, zato je socialno politiko v naši državi težko delati in podobno. Seveda, taki odgovori morejo držati, ako ni nikogar, kateri bi »protivnik« — ako med narodom so — prepričal, kako škodljivo je za državo in pa tudi za njen

mednarodni ugled, ako zanemarja socialno-politična vprašanja, katera so danes gibalno vseh dejanj in nehanj držav in narodov. Takim odgovorom bi delavstvo moglo verovati, ako bi videlo, da so socialni problemi propadli v težkih parlamentarnih bitkah. Toda problemi niti na dnevni red niso prinešeni: v tem oziru ni aktivnosti in one srčno občutene potrebe, katera daje taki aktivnosti notranjo pogonsko silo. Občutek imamo, da je napram težkim socialnim problemom malega človeka pri nas preveč indiferentnosti in da se take »zadevščine« kar mimogrede potope v vedno vihravem morju dnevnih političnih strasti in dnevnih političnih »dejanj«, v iskanju raznih osebnih ali skupinskih koristi, v metežu oportunističnih prizadevanj. Žal vodilna politika živi preveč v iluziji, da narod zahteva v prvi vrsti rešitev notranje-političnih vprašanj, da, tudi ta so narodu in predvsem delavcu in nameščencu pri srcu, ker politika pomeni tudi praktično reševanje dnevnih življenjskih vprašanj, toda politika postaja vse preveč »samo« politika in pušča v stran pereča socialna in gospodarska vprašanja.

Mi vemo, da tudi prizadevanja za ohranitev danih socialnih in gospodarskih prilik zahtevajo mnogo energije in da je važno v sedanjih kritičnih časih držati pozicije, da ne pride še večje zlo. Toda obramba pozicij je najučinkovitejša, ako se pozicije utrjujejo. Zato nam n. pr. ni vseeno, ako se število brezposelnih sicer ne množi, vendar pa so pri tem zaposleni skrajno izkoriščani. To ni več obramba pozicij, to vse skupaj pomeni se-slabljenje pozicij. Ako so socialne in gospodarske pozicije v nevarnosti, nikakor ne zadošča samo negativna obramba, ker ta bo kmalu pri kraju s svojimi silami, potrebni so pogosti in energični aktivni posegi v delovanje vidnih in nevidnih sil v nas in izven nas.

V krizi se najstrašnejše uveljavlja brezposelnost. Ta divja že celi dve leti. Kratko pred novim letom je bilo dovoljeno 50 milijono

nov kredita, toda ni za to pomoč ne pravilnika in tudi ni znano, kdaj bo ta znesek likviden. Prišla bo prej spomlad. Delavstvo je predlagalo in pričakovalo temeljito reformo borz dela, zakonito urejeno zavarovanje za slučaj brezposelnosti — dalje zaščito minimalnih mezd, primerno regulirano odpoved in odpuste delavstva, organizacijo javnih del in investicij. Nič tega! — Rudarji so čakali na odrešenje, kakor na izveličanje. Niti tega delavstvo ni moglo doseči, da bi se mu v slučaju odpusta iz službe varovale pridobljene pokojninske pravice. Ta rana skeli rudarje že 7 let in več — in v državi ni človeka, kateri bi to rano vsaj malo ohladil!

Delavsko zavarovanje je najvažnejša povojna pridobitev. Vse države skrbno čuvajo to kulturo. — Že davno so ukinjene vse državne subvencije, z minulim letom je bilo delavskemu zavarovanju vzeto vse ostalo, tako da med njimi in med kapitalističnim privatnim zavarovanjem ni razlike v odnosu države do zavarovanja. Starim rudarskim upokojencem so pokojnine, katere so že uživali 6 polnih let z navadno odredbo ministra do 50 odstotkov skrajšali, tako da je ta pravna nesigurnost in to socialno ponižanje strašno učinkovalo v rudarskih revirjih. Železniški upokojenci, nezgodni rentniki in invalidi s svojimi obupnimi prošnjami že 10 let ne najdejo nikogar, kateri bi samo malo postal ob tej strašni socialni bedi! V pretečenem letu so bile izdane nekatere davčne olajšave, delavstvo teh ne more doseči, dasi je splošno znano, da je delavstvo relativno najtežje davčno obremenjeno. K temu so prišli še novi davki in zvišanje taks v oblikah in na načine, kateri najobčutnejše prizadevajo široke vrste konzumentov. Drugod vidimo obremenitve velikih premoženj in velikih dohodkov, razpis notranjih posojil itd. Dogodki kažejo, kako nujno potreben bi bil zakon o denarnih zavodih in o zavarovalnicah.

Tako stojimo na pragu novega leta in iz naših src doni opomin: tudi mi, delavci, smo živi del naroda. Hočemo več aktivnosti v zaščito svojih koristi.

Hrastniška steklarna stoji

Iz Hrastnika smo prejeli: Kar smo s strahom pričakovali, je prišlo nad nas. Že davno so se širili glasovi, da bodo kmalu ostale naše peči v steklarni hladne, mrzle, mrtve. Teh glasov smo se bali in s strahom čakali dneva, ko se izvrši to proročanje. V srcih smo imeli upanje, da le ne bo tako. Na vse strani so odhajale prošnje, naj se ne pozabi na hrastniško dolino in naj se nas ne pusti umirati gladi. A vse prošnje so bile zaman. Prišel je črn dan, ko je utihnila živa pesem naših strojev, ko so postale peči mrzle. In šli smo iz tovarne. S kakimi občutki smo šli, ve le oni, ki je sam to poskusil. Ne najdem besed, kako bi vam to opisal. Opotekaje sem zapustil steklarno in moja misel je hitela domov. Kaj poreče žena, kaj otroci. Ko bi bil sam, bi že šlo. Poberem šila in kopita in hajd na lov za zasluzkom. A tako, kaj naj počnem. Nisem sam. Žena je doma in okrog nje tri mali črvički, ki še ne znajo razložiti slabo od

dobrega in obratno. In sem prišel domov. In sem dobil ženo v jok. Kot strela je završalo po Hrastniku — steklarna stoji. In je žena razumela te besede, otroci ne. In so gledali jokajočo mamo in sami bušili v jok. O, ko bi otrok ne bilo in naših žena. Ne bi nas morila žalost ne obup. A oni se nam smilijo, saj smo za nje hodili v tovarno, saj smo za nje krvaveli, da ne bi stradali kruha, da ne bi proklinjali življenja, ne usode nas delavcev. Steklarna stoji. Mi smo na cesti. Zasluzka ni, ni kruha. Kaj poslej? Tovariš urednik, bodi tako dober in opozori v svojem listu vse one, ki so dolžni skrbeti za nas, na naš obupen položaj. Usmili se nas in naših družin. Tvoj klic naj bo klic vseh nas. Opozori vse, da nas ne bodo pustili stradati in popolnoma obupati. Zakriči glasno v svet: otroke naše rešite, žene naše rešite, dajte nam zasluzka, da ne poginemo gladi.

A. F.

Delavci!

Pristopajte v vrste

NSZ!

Številke govore...

Brezposelnost se pri nas še ne jemlje dovolj resno. Veliko jih je, ki mislijo, da je brezposelnost le sezonski pojav in ne morejo doumeti, da je brezposelnost že par let sem trajna posledica velike in stopnjevajoče se gospodarske krize. In naj je takozvana letna sezona za delo na višku, je še vedno na tisoče delovnih moči, ki ostanejo brez zaslужka. Kar tako lahko problem brezposelnosti ne bo rešen in zimske podpirne akcije niso še vse, kar smo dolžni storiti in dati brezposelnim armadam.

Obseg brezposelnosti nam nazorno prikazuje statistika OUZD v Ljubljani. Navedimo nekaj števil:

Leta 1932 je bilo pri OUZD v Ljubljani zavarovanih 14.195 članov manj kot pa leta 1931. V letih gospodarske krize je OUZD izgubil 20.035 članov. V času pred gospodarsko krizo je štel OUZD nad stotisoč članov. Položaj je sedaj ta, da je število brezposelnih doseglo 20% svojčas zaposlenega delavstva. Ali že z drugimi besedami povedano

vsak peti delavec je popolnoma brezposeln.

Kako velika je delna (krajšanje delavnega časa, prisilno praznovanje itd.), iz statistike OUZD ni razvidno, vendar jo moramo oceniti približno tako visoko kot totalno, ako ne višje.

Vsled totalne brezposelnosti smo izgubili v dveh letih gospodarske krize nad

12.000.000 delavnih dni

ali 40.000 let po 300 delavnih dni. Število moških totalno brezposelnih (brez prirodnega prirastka prebivalstva) znaša 16.543, ženskih pa samo 3492. Na eno reducirano (= totalno brezposelno) žensko odpade povprečno skoraj pet moških redukcij. Vzrok je cenejša delavna moč ženske, dasiravno moški, ki so pretežno družinski očetje, redukcije težje občutijo.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katera odgovarja približno faktičnemu dnevni zaslужku povprečnega delavca, je padla v dveh letih gospodarske krize pri moških za Din 1.78 ali 6.05 odstotkov, pri ženskah pa za Din 1.60 ali za 7.86 odstotkov.

Faktičen padec povprečnega delavskega zaslужka je v relativnem pogledu radi nepravilnega prijavljanja od nekaterih delodajalcev še nekoliko večji. Ceniti ga moramo **najmanj z 10%.**

Zanimiva je ugotovitev, da je relativni padec povprečno zavarovane mezde pri ženskih delavcih skoraj za **1/2 večji nego pri moških.** Značilno obeležje gospodarske krize je torej dejstvo, da so podjetniki v prvi vrsti odpustili moške delavce in ženskim delavcem pa v prvi vrsti krajšali plače.

Celokupna dnevna zavarovana mezda, katera odgovarja približno faktičnemu enodnevni zaslужku vseh delavcev, zavarovanih pri OUZD-u, je padla v dveh letih za **okroglo Din 691.000.—.** To pomeni, da je zavarovano delavstvo izgubilo v dveh letih gospodarske krize na zaslужku skoraj

pol milijarde dinarjev.

Celokupna zavarovana mezda služi kot osnova za odmero prispevkov socialnega zavarovanja. Sami **bolniški prispevki** OUZD-a bi pri nespremenjenem tarifu 6% **padli tekom dveh let za ca Din 26.000.000.—.** Radi povišanja prispevnega tarifa od 6% na 6,5% s 1. decembrom 1931 znaša izguba na bolniških prispevkih OUZD-a okroglo

Din 23.000.000.—.

Prispevki za **nezgodno zavarovanje** so padli v dveh letih gospodarske krize približno za

Din 6.500.000.—.

Vsled tako velikega zmanjšanja dohodkov je bilo naše socialno zavarovanje prisiljeno povrh povišanja tarifov izvesti tudi skrajšanje bolno-podpirne dobe pri obolelih od 52 tednov na 26 tednov in pri porodniških slučajih pa od maksimalnih štirih mesecev na maksimalnih 12 tednov. Tako se je dnevni stalež oskrbovanih bolnikov OUZD-a zmanjšal za 757 oseb ali 30%. (20% pade na manjši stalež zavarovancev in 10% pa na skrajšanje bolno-podpirne dobe in rigoroznejšo zdravniško službo). Padec odstotka bolnikov za 0,32% ne pomeni torej izboljšanja zdravstvenega stanja zavarovanih delavcev.

Vsi gornji podatki bazirajo na supoziciji, da je bilo leto 1930 v gospodarskem pogledu normalno. **V resnici se je pa začela kriza že v sredini leta 1930,** akoravno z relativno slabo vehemenco. Ako pa upoštevamo povrh te okolnosti še dejstvo, da bi v slučaju, če do krize ne bi prišlo, članstvo

OUZD-a napredovalo letno za ca 6000 delavcev, v dveh letih torej za 12.000 delavcev, potem moramo gornje številke še meprememo povečati. Z maraščenjem števila zavarovancev je napredovala namreč tudi povprečna zavarovana mezda letno za ca 5%.

Analogne podatke za SUOR dobimo približno, če gornje številke pomnožimo s 7; za vse ostale panoge našega gospodarstva pa moramo transformirati gornje številke z ozirom na število odgovarjajočega produktivnega delavstva.

Statistika OUZD-a v Ljubljani je torej brez dvoma najbolj objektivno in najbolj precizno ugotovila veličino gospodarske krize, saj se je tudi njena napoved glede 2,5 letnega trajanja krize v polni meri uresničila. Čutimo, da je že vsepovsod v našem gospodarskem življenju nastopila takozvana faza »zastoja« mesto faze »**progresivnega padanja**«, katerega imenujemo v konjunktturnem valovanju gospodarstva »**krizo**«.

Zopet nov udarec rudarjem

Prejšnji teden je ravnateljstvo mežiškega rudnika pozvalo v pisarno delavske zapužnike in jih po običajnih uvodnih besedah o slabih časih postavilo pred težko odločitev: ali nova redukcija rudarjev ali znižanje delavskih prejemkov za 25%. Po težkem prevdanku so zapužniki v sporazumu z prizadežnimi pristali na znižanje delovnega časa, kar je isto kot znižanje prejemkov. Odslej bo posameznik delal le 12 dni v mesecu, medtem ko se je doslej delalo po 16 do 18 dni. Ta hud udarec je znova razburil

vse delavstvo mežiške doline. Delavci so tem bolj razburjeni, ker velja skrajšan delovni čas že od 1. januarja dalje. Nam silijo ostre besede v pero pa se moramo obvladati in ne smemo povedati vsega, kar bi hoteli. Le z vsem povdankom moramo zopet in zopet ponoviti svojo zahtevo, da se državna uprava bolj aktivno udeležuje mezdskih regulacij. Delavstvo ne sme biti prepuščeno le volji delodajalcev. Nujno je potreben zakon o minimalnih mezdah.

Iz organizacij NSZ

Prvi redni občni zbor naše podružnice v Hudi jami

Malokatera podružnica se lahko ponaša s takim občnim zborom, kot ga je priredila naša najmlajša podružnica pri Sv. Jederti odn. Hudijami. Občnega zbora, ki se je vršil v nedeljo 8. t. m. pri Stokavniku pri Sv. Jederti se je udeležilo 98% članstva. Pač rekordna številka poseta, ki pa tudi kaže veliko zavednost naših rudarjev v teh krajih. Ta po številu sicer mala četa, kaže veliko razumevanje za strokovni pokret.

Občni zbor je otvoril podružnični predsednik tov. **Franc Šuntar**, ki je pozdravil zborovalce in delegate centrale tov. Kravosa ter podal svoje predsedniško poročilo. Za njim je poročal tajnik tov. Drago Knez o delovanju podružnice. Blagajniško poročilo je podal tov. Ludvik Sluga, nakar je poročal član nadzorstva, da more izreči blagajniku le pohvalo in predlagati razrešnico, kar je občni zbor tudi osvojil.

Zastopnik centrale tov. Kravos je v daljšem govoru poročal o položaju delavstva, s posebnim ozirom na rudarje. Dotaknil se je tudi vseh ostalih vprašanj in tudi ostro žigosal napad rimsko katoliške cerkve na našo viteško sokolsko organizacijo. Na občnem zboru je vladalo namreč veliko razburjenje, ker so nekateri člani prišli iz cerkve vidno razburjeni, ker se jih je kot Sokole napadlo s prižnice, četudi so sicer dobri kristjani in se udeležujejo verskih slovesnosti.

Prav lep govor je imel tudi podpredsednik podružnice tov. Ivan Špende, ki je pripočal članstvu, naj se trdno oklene organizacije, ker le v njej je spas delavstva.

Vršile so se nato volitve novega odbora in je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik tov. Drago Knez, podpredsednika tov. Ivan Špende in Franc Šuntar, tajnik Jakob Mejač, blagajnik Ludvik Sluga, odborniki Martin Knez, Jože Kaplja, Miha Podbreznik, Anton Majdič, Jože Sirk, Rudolf Lapornik, Anton Hribar in Ciril Skalič, v nadzorstvo: tov. Anton Kajtna, Drago Golob, Alojz Gojznikar in Jože Lapornik. Kot delegata podružnice v upravnem odboru NSZ sta bila izvoljena tov. Drago Knez in Jakob Mejač.

Na občnem zboru so se obravnavala tudi druga aktualna vprašanja lokalnega pomena, nakar se je novoizvoljeni predsednik tov. Drago Knez zahvalil zborovalcem za zaupanje in izjavil v imenu novoizvoljenega odbora, da bo odbor posvetil vso svojo pažnjo mladi podružnici in pokretu narodnega delavstva. Na občnem zboru je bilo med drugimi tudi sklenjeno, da se bo članstvo v kar največjem številu udeležilo proslave 25. letnice NSZ, ki se bo vršila v maju v Ljubljani.

Podružnici je na uspehem občnem zboru iskreno čestitati.

Naši bolničarji in bolničarke zborujejo

Odkar so bolničarji in bolničarke ljubljanskih bolnic pristopili s svojim društvom v Narodno strokovno zvezo, jim ne rastejo več rožice in se z njimi postopa tako kot bi se ne smelo. Ko so bili člani klerikalne strokovne zveze so smeli svobodneje dihati in je bilo vse prav, ko pa so klerikalno organizacijo zapustili in vstopili v nacionalno, pa so storili neodpustljiv greh, za katerega morajo že na tem svetu marsikaj prestati. Poseb-

no redovnice jih preganjajo in so na dnevnem redu pritožbe. Tudi se množe slučajji, da nekateri pregoreči krščanski ljudje pošiljajo anonimna pisma bogoljubnim sestram, v katerih blatijo in denuncirajo člane in članice našega društva. Teno tako pismo smo dobili v roke in ga poslali na pristojno mesto, da se denuncijanta izsledi in primerno kaznuje za njegovo grdo dejanje. Bogoljubne sestre pa preganjajo potem denuncirane, ne pa denuncijante, katere bi morale podučiti, da taka dejanja niso dostojna krščanskega človeka.

Ker je bil pritisk vedno hujši, so sklenili bolničarji in drugo pomožno osebje, da si poiščejo zaščite in je zato Društvo bolničarjev sklicalo za v ponedeljek 9. t. m. sestanek pri »Sedmici« v Mostah in povabilo na sestanek tudi narodnega poslanca g. dr. Stane Rapeta, ki se je rad odzval vabilu našega članstva.

Ob napovedani uri je bila dvorana nabito polna. Sestanek je otvoril društveni predsednik tov. Viktor Rožanec, ki je pozdravil članstvo in narodnega poslanca g. dr. Rapeta ter centralnega tajnika tov. Kravosa. Pojasnil je v kratkih besedah namen zborovanja.

Kot prvi je govoril tov. Kravos, ki se je bavil s stanjem bolničarskega osebja v javnih bolnicah. Ostro je žigosal klerikalni režim. Bolničarsko osebje organizirano pri NSZ se danes preganja in mora največkrat dajati odgovore tudi za čas, ki ga prebije izven bolnice. Posebno strogo nadzorstvo je upeljano nad članicami. Če ne hodi redno v cerkev in k vsem pobožnostim, velja za najslabšo uslužbenko, četudi je sicer morda med najboljšimi. Članom društva se zamerja, če se udeležujejo članskih sestankov. Ogenj v stehi je, če se pomudi nekoliko delj na takem sestanku ali predavanju in že poje kazen, ako pride nekoliko kasneje domov. (Medklic: če je na Rakovniku pride lahko zjutraj domov, pa bo pohvaljen!). Narodna strokovna zveza je že podvzela vse primerne korake, da se tako stanje odpravi, ker javne bolnice niso bolnice nobenega reda, ampak so državne institucije.

Narodni poslanec g. dr. Rape je v daljšem govoru onisal položaj v državi in ostro žigosal one, ki begajo ljudstvo z neresničnimi informacijami in pri tem kažejo aspiracije po vrnitvi na ona mesta, katera so po volji naroda izgubili in katere izgube ne morejo preboleti. Prav ostro je nastopil proti bivšemu voditelju SLS dr. Korošcu, ki si je drznil poslati med narod spomenico, s katero zahteva razkositje edinstvene Jugoslavije. (Klic: sramota!) V nadaljnjem izvajanju je g. narodni poslanec poročal o delu narodnih poslancev. G. poslanec je končal svoje izvajanje s konstatacijo, da ga veseli enotnost bolničarskega stanu, ki je združeno v nacionalnih vrstah in je obljubil vso svojo podporo.

Govoril je še društveni predsednik tov. Rožanec, ki je opisal borbe nameščencev bolnic in umobolnic za izboljšanje svojega položaja in prebral resolucijo naslovljeno na gg. narodne poslance. Ob koncu govora je izročil resolucijo narodnemu poslancu g. dr. Rapetu in ga prosil, naj bo na pristojnem mestu tolnač teženj vsega bolničarskega osebja.

Ko je poslanec dr. Rape ponovno dal obljubo, da bo s svojim kolegom poslancem Komanom resno vzel vprašanje bolničarskega stanu v pretres in storil vse kar je v njegovi moči, je tov. Rožanec zaključil izredno lepo uspelo zborovanje.

Poziv našemu članstvu

Delegatski zbor je na svojem lanskoletnem zasedanju sklenil, da se ima o priliki 25. letnice pokreta narodnega delavstva razviti tudi centralni prapor kot viden znak tega pokreta.

Upravni odbor je poveril Izvrševalnemu odboru nalogo zbirati prispevke za novi prapor. Z ozirom na to nalogo, je Izvrševalni odbor razposlal vsem podružnicam nabiralne pole s prošnjo, da se zbirajo prispevki za novi prapor.

Izvrševalni odbor se zaveda težkih časov, v katerih živimo. In ravno z ozirom na te težke čase je odločil, da se naj zbirajo prispevki pri vseh članih in v najmanjših zneskih. Ne pozabimo, da raste iz malega veliko. In če bo vsak član naklonil za novi prapor le majenkostni znesek, se bo na ta način nabrala svota, katero rabimo za prapor.

Izvrševalni odbor prosi zato vse članstvo, naj po svojih močeh prispeva za novi prapor, katerega bomo v maju razvili in potem ponosno korakali za njim ter se ob vsaki priliki zbirali okrog njega.

Naj ne bo med nami člana, ki ne bi žrtvoval vsaj en dinar za naš prapor.

Podružnice naj po končani zbirki pošljejo nabiralno polo in nabrani prispevek na centralo.

Pazite na volitve obratnih zaupnikov

Podružnice so že prejele natančna navodila za volitve obratnih zaupnikov. Prosimo jih le, da poskrbijo, da se bodo volitve izvršile prav v vseh obratih.

Po volitvah naj se pošlje tajništvu rezultat volitev z opisom poteka volitev. Tajništvo to nujno rabi zaradi evidence.

Opozarjamo še na skrajšan postopek pri volitvah. Podružnice imajo tudi za tak postopek navodila. Kjer je le mogoče, naj se izvedejo volitve po skrajšanem postopku.

Občni zbor podružnice NSZ v Mariboru

Podružnica NSZ sklicuje za v nedeljo 5. februarja redni občni zbor. Za občni zbor bodo razposlana vabila, vendar opozarjamo že danes članstvo nanj in prosimo za čim večjo udeležbo. Vsakega člana dolžnost je, da se udeleži občnega zbora.

Občni zbor podružnice na Lokah

Podružnica NSZ na Lokah priredi v nedeljo 5. februarja občni zbor ob 9. uri dopoldne v gostilni pri Robavsu. Dnevni red občnega zbora: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Poročilo delegata centrale. 6. Volitve novega odbora. 7. Slučajnosti. Odbor prosi vse člane, da se sigurno in točno udeleže važnega občnega zbora.

Občni zbor podružnice NSZ v Žireh

Podružnica NSZ v Žireh bo imela svoj redni občni zbor v soboto 21. t. m. ob 20. v dvorani Sokolskega doma v Žireh. Občnega zbora se udeleži tudi tajnik centrale tov. Kravos. Odbor prosi točne in sigurne udeležbe.

Ustanovni občni zbor podružnice NSZ v Guštanju

Podružnica Narodno strokovne zveze v Guštanju je imela na dan sv. Treh kraljev 6. januarja dopoldne v gostilni g. Lešnika ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo izredno lepo število članov.

Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tov. Matija Gradišnik, ki je pozdravil vse navzoče in obrazložil pomen strokovne organizacije in program NSZ. Podal je tudi poročilo o delu pripravljalnega odbora. Šolski upravitelj g. Janko Gačnik je pozdravil ustanovni občni zbor v imenu

Poziv ljubljanskim članom NSZ

Ponovno opozarjamo vse ljubljanske člane, da se vršijo vsak torek ob 18. uri v predavalnici Delavske zbornice razgovori ljubljanskih članov. Ti razgovori postajajo v zadnjem času nujno potrebni z ozirom na delo odsekov za proslavo 25-letnice. Ker rabimo vedno več sodelavcev, prosimo vse ljubljanske člane, da se sigurno udeležujejo teh razgovorov.

JRKID in podčrtal misijo, ki jo ima nacionalno delavstvo v svoji državi.

Nato so se vršile volitve prvega podružničnega odbora in je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik tov. Matija Gradišnik, podpredsednik tov. Jurij Cikulnik, tajnik tov. Ivan Slivnik, blagajnik tov. Albert Plazovnik, odbornika tov. Rajko Kaps in Ivan Slabnik, namestniki tov. Florjan Kamnik, Martin Gutnik in Franc Kokalj. V nadzorstvo sta bila izvoljena tov. Avgust Pogorevčnik in Franc Krivograd I.

Po volitvah odbora se je vršil razgovor o volitvah obratnih zaupnikov v jeklarni in se je sestavila kandidatska lista.

Izvrševalni odbor NSZ je pozdravil ustanovni občni zbor nove podružnice pismeno.

Ustanovni občni zbor, ki je pričel ob 9. je končal okrog poldne in je vladalo ves čas veliko navdušenje za nacionalno strokovno organizacijo, ki je bila za obmejni Guštanj nujno potrebna.

Našo novo podružnico in vse nove člane prav iskreno in tovariško pozdravljamo.

Obč. zbor podružnice NSZ v Trbovljah

Podružnica NSZ v Trbovljah je imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo 8. t. m. ob 9. v prostorih Rudarskega doma. Občnega zbora se je udeležilo izredno lepo število članstva. Občni zbor je otvoril podružnični predsednik tov. Miha Koren, pozdravil predsednika NSZ tov. Juvana in izborovalce ter podal izčrpno predsedniško poročilo, v katerem je pokazal na obupno stanje našega rudarja. Med drugim je govoril o gospodarski krizi, ki tare ves svet, a ni zapustila tudi Trbovelj, katerim je prizadejala hud udarec. Obravnaval je dalje vprašanje brezposelnosti, ki vedno bolj narašča in spravlja delavstvo skoro že v obup. V nadaljnjem govoru je predsednik Koren omenil, da je bil pokret narodnega delavstva pred poldrugim letom na višku in zdelo se je, da si bo nacionalno delavstvo osvojilo vse Trbovlje. Toda zaradi nezadostne podpore in brezbriznosti merodajnih činiteljev je začela krepka organizacija popuščati in se je članstva lotilo malodušje. Svoj govor je zaključil tov. predsednik s konstatacijo, da živi delavstvo v najtežjih časih, v katerih je močna, borbena in solidna organizacija nujno potrebna. Govor tov. predsednika so sprejeli zborovalci z vidnim odobravanjem.

Predsednik NSZ tov. Rudolf Juvan je pozdravil občni zbor v imenu Izvrševalnega odbora in nato imel daljši govor, v katerem je podčrtal govor tov. Korena in tudi sam priporočal delavstvu, da se strne okrog močnih strokovnih organizacij, ki so v današnjih težkih časih največja garancija za rešitev delavskih problemov. Strokovna organizacija pa mora biti tako močna, da se bo njen glas slišal prav pri vseh onih, ki odločujejo o usodi delavstva. Predsednik tov. Juvan

je razpravljajal dalje o stanju bratovskih skladnic, ki so danes na robu propada. Edina socialna zaščita rudarjev so bratovske skladnice in če to zavarovanje propade, postane vsa ta žalostna dolina, dolina beračev. NSZ bo zastavila vse sile, da se čimprej izvede sanacija rudarskega zavarovanja.

Današnji položaj delavstva zahteva ustvaritev skupne delavske fronte vseh strokovnih organizacij. NSZ je pripravljena sodelovati tudi z drugimi iz nasprotnega tabora. Tov. Juvan se je dotaknil tudi raznih političnih problemov in poudarjal, da mora biti pri upravi države zastopano delavstvo, ki mora sodločati v vseh gospodarskih in socialnih vprašanjih. NSZ bo praznovala 13. in 14. maja 25. letnico svojega delovanja. Upa, da se bodo vabilu k proslavi odzvali v čim večjem številu tudi rudarji. To ne bo samo veličastna delavska manifestacija, temveč velika manifestacija slovenske vzajemnosti, kajti jubileja se udeležijo poleg večjega števila bratov Srbov in Hrvatov, tudi bratje Čehi, Poljaki in drugi. Z apelom, naj se trboveljski rudar trdno oklene svoje nacionalne strokovne organizacije je tov. Juvan zaključil svoj govor, katere so sprejeli zborovalci z viharim navdušenjem.

Sledila sta nato tajniško in blagajniško poročilo, katerega je podal tov. Jože Škrinjar. Na predlog nadzorstva je bil dan staremu odboru absolutorij in zahvala za delo.

Pri volitvah novega odbora je bil soglasno izvoljen naslednji novi odbor: predsednik tov. Jaka Štruc, podpredsednik tov. Anton Levstek, odborniki tov. Alojz Grum, Ivan Barborič, Vekoslav Ulčar, Franc Gačnik, Jože Škrinjar, Alojz Vrtnik, Tone Sajovic, Viktor Blažič, Martin Dolinar in Ivan Polak.

Novoizvoljeni predsednik tov. Štruc se je zahvalil v imenu vseh novoizvoljenih odbornikov za izkazano zaupanje in izjavil, da se bo novi odbor z vso vnemo lotil dela v podružnici. Zahvalili se je vsem dosedanjim odbornikom za njih delo, posebno se je zahvalil bivšemu predsedniku tov. Korenu za njegovo delo v organizaciji. Nato je bil izredno uspeli občni zbor zaključen.

Seja upravnega odbora NSZ

Upravni odbor NSZ bo imel svojo sejo v nedeljo 22. t. m. ob 9. dopoldne v predavalnici Delavske zbornice. Izvrševalni odbor prosi vse člane upravnega odbora, da se te važne seje sigurno in točno udeležijo. Podružnice prosimo, da ne sklicujejo na ta dan svojih zborovanj.

Javni strokovni shod podružnice v Kranju

Podružnica NSZ v Kranju priredi na Svečnico 2. februarja dopoldne javen strokovni shod. Shod se bo vršil ob 10. dopoldne v dvorani Narodnega doma. Že danes vabimo vse delavstvo Kranja in okolice, da se v kar največjem številu udeležijo tega važnega delavskega zborovanja, na katerem bodo govorili voditelji pokreta narodnega delavstva in narodni poslanci. Na Svečnico vsi na shod v Narodni dom.

Ustanovni občni zbor Zveze zidarjev, tesarjev in gradbenih delavcev v Ljubljani

Pred dobrim letom so si naši stavbinski delavci ustanovili v okviru ljubljanske podružnice NSZ svoj poseben odsek. Tekom leta se je ta odsek tako pomnožil in dobil pristaše tudi po drugih krajih dravske banovine, da se je moralo misliti na ustanovitev samostojne edinice. Sedanji agilni odbor stavbinskega odseka je zato sklenil ustanoviti posebno Zvezo stavbinskih delavcev.

Ustanovitev Zveze zidarjev, tesarjev in gradbenih delavcev v Ljubljani se bo vršila v nedeljo, dne 29. januarja t. l. ob 9. uri dopoldne v predavalnici Delavske zbornice.

Opozarjamo vse člane stavbinskega odseka na ta občni zbor in jih prosimo, da se ga udeležijo polnoštevilno. Do obnega zбора pa sprejema nove člane tajništvo Narodne strokovne zveze v palači Delavske zbornice, vogalni vhod v II. nadstropju.

Dolžnost vseh stavbinskih delavcev je, da se organizirajo v svoji strokovni organizaciji.

Proslava naše 25-letnice

Za proslavo naše 25. letnice, ki se bo vršila v dneh 13., 14. in 15. maja 1933 se vršijo že predpriprave. Na delu so različni odseki, ki pripravljajo vse potrebno za proslavo. Ministru saobračaja je že poslana prošnja za četrtinsko vožnjo in je skoro gotovo, da bo četrtinska vožnja dovoljena ter bo s tem dana možnost našim članom, da se udeležijo proslave v kar največjem številu.

Tudi pri podružnicah je nastalo živo zanimanje za proslavo. Prve prijave za udeležbo se že zbirajo in je že danes javljenih par sto naših tovarišev, ki prihitiijo v Ljubljano na največjo manifestacijo nacionalnega delavstva. Do maja je še precej časa. Ker se že danes prijavljajo člani v tako lepem številu, smo prepričani, da se bo v dneh proslave zbrala v Ljubljani res mogočna armada delavstva, ki bo manifestirala za svoje pravice.

O priliki proslave bo razvit tudi centralni prapor, ki je že v delu in bo viden dokaz 25. letnega dela naše organizacije. Članstvo se že danes zanima za svoj centralni prapor in pridno prispeva zanj vzlic težkim časom. Podružnice imajo nabiralne pole in je sklep članstva, da bo vsak dal, pa četudi samo en dinar za prapor. Članstvo hoče s tem pokazati svojo zavednost in solidarnost.

Izvrševalni odbor prosi vse podružnice, naj pazno sledijo vsem okrožnicam, ki jih prejmejo zaradi proslave.

Naša organizacija v Guštanju trn v peti nekaterim

Nekateri, ki mislijo, da so vzeli v zakup strokovni pokret in da so bolj rdeči kot purmani in kot je bil Lenin, se besno zaganjajo v našo novo podružnico. Že naprej ji prorokujejo smrt, češ da ne bo mogla pokazati uspehov in bo šla, kakor je prišla. Olrajt! Tu pa smo skup. Zato pa je šla marksistična organizacija, ker ni mogla pokazati uspehov. In to navzlic visokim prispevkom, ki so jih člani plačevali. Svetujemo jim, naj nas pustijo v miru in naj se ne zaganjajo v nas. Tudi naj pustijo naš nacionalizem pri miru. Če ne, ne bomo molčali in bo marsikomu neljubo, da smo morali spregovoriti. Se razumemo gospodje, ki žalujete za svojo nemško internacionalo? Heil! Ex socio.

Srbski in hrvatski delavci v Ljubljani

Zadnja številka »Rada in Truda«, ki izhaja v Beogradu, je objavila prav lep članek o našem jubileju in pozvala vse delavstvo, da se v kar največjem številu udeležijo jubilejne proslave bratov Slovencev v Ljubljani. Poročila, ki jih dobivamo iz Beograda, pa nam javljajo, da vlada za našo jubilejno proslavo veliko zanimanje in da smemo pričakovati rekordno število udeležencev. Glavni dan naše proslave t. j. 14. maj bo revija vsega jugoslovenskega nacionalnega delavstva v Ljubljani in bodo po ljubljanskih ulicah od-

Izdajatelj: Dr. Josip Bohinjec. Urejuje Ivan Tavčar. Za Narodno tiskarno odgovoren: F. Jezeršek.

Zahtevajte „Delo“ v vsakem javnem lokalu!

jeknili trdi koraki našega nacionalnega delavca iz prav vseh delov države. To bo ena največjih dosedanjih manifestacij narodnega delavstva v državi.

Pozivamo vse naše članstvo in vse prijatelje, da tudi oni pohitijo 13. in 14. maja v Ljubljano in se pridružijo vsem onim, ki pridejo iz daljnih krajev k nam. Vsak naš član naj smatra za sveto dolžnost priti vsaj na glavni dan proslave v Ljubljano, da stisne roko svojim tovarišem in prijateljem iz ostalih krajev naše države.

Parola vseh nas mora biti: 13. in 14. maja bodi vsak na svojem mestu, vsi skupaj pa bodimo v beli Ljubljani, da dostojno in veličastno manifestiramo za pravice jugoslovenskega delavstva.

Občni zbor podružnice NSZ uslužbencev ECZ v Ljubljani

Uslužbenci električne cestne železnice v Ljubljani imajo svojo posebno podružnico Narodne strokovne zveze. In ta naša podružnica je imela v soboto 14. t. m. zvečer ob 22. svoj redni občni zbor v novi remizi. Občnega zbora se je udeležilo nenavadno lepo število članov. Občnega zbora pa sta se udeležila tudi delegata centrale, in sicer predsednik tov. Juvan in tajnik tov. Kravos.

Ob določeni uri je otvoril občni zbor dosedanji predsednik tov. Terkuč, ki je pozdravil vse navzoče in podal kratko poročilo o delovanju društva. Za njim je podal nekotiko izčrpnije poročilo tajnik tov. Dragar, blagajnik tov. Frank pa je poročal o društveni blagajni. Revizor tov. Palma je poročal, da je nadzorstvo pregledalo vse blagajniško poslovanje podružnice in našlo vse v redu ter predlagal blagajniku absolutorij, kar je občni zbor osvojil in poročila funkcionarjev odobrilo.

Zastopnika centrale tov. Juvan in Kravos sta poročala o nekaterih važnejših delavskih vprašanjih s posebnim ozirom na uslužbence ECZ. Oba sta tudi pozdravila občni zbor in izrazila veselje nad lepim napredkom mlade podružnice, ki obstoja komaj dve leti. Poročila delegatov centrale so zborovalci vzeli z odobravanjem na znanje.

Vršile so se nato volitve novega odbora in so bili soglasno izvoljeni naslednji tovariši: predsednik Franc Stefanič, podpredsednik Jože Steržina, odborniki Edo Frank, Maks Miklavčič, Dragar, Gregorin, Zagradnik, Šorli, Zupančič, Filipič in Drašler; namestniki Šetina, Dobnikar, Antonisevič, Kozamerin in Pušavec. Za preglednike računov so bili izvoljeni tov. Palma in Vavpotič, za njuna namestnika pa tov. Gogala.

Po volitvah so se obravnavala nekatera interna društvena vprašanja, nakar je predsednik NSZ tov. Juvan pozdravil nove odbornike in izrekel svoje zadovoljstvo, da so sami mladi uslužbenci vzeli usodo društva v svoje roke. Ob tej priliki se je zahvalil staremu odboru za njegovo delo in mu izrekel zaslužno priznanje.

Novoizvoljeni predsednik tov. Stefanič se je tudi zahvalil staremu odboru, posebej še bivšemu predsedniku tov. Terkuču in obljubil, da se bo mlada garda, ki si je dala parolo, da mora prevzeti vodstvo društva v svoje roke, potrudila dokazati, da je v mladini bodočnost. Nato je zaključil izredno dobro uspeli občni zbor.